

Uredništvo in uprava:
Strossmajerjev trg 1 / Tel. št. 73

Leto XXIV

Št. 46.

Kranj, 16. novembra 1940.

Izhaja vsako soboto
Naročnina: celoletno din 40,
polletno din 20, četrtletno din 10

Za treznost

Vedno pogosteje slišimo dandanes v vsej javnosti klic, naj se slovenski narod vendar zave, kam drvi s svojo veliko nezmernostjo in pijači. Naj vendar pomisli na sto in sto zlih posledic, ki jih rodi alkoholizem bodisi v gospodarskem ali socialnem, bodisi v versko-uravnem življenju. Nezmernost v pijači je po besedah angleškega kardinala Manninga ena največjih družabnih bolezni, za katerim boleha svet. To je odprta rana, iz katere krvavi vsa družba. Ako ne bomo pozitivno uničevali tega zla, bomo zamemarili bolezen, ki razjeda družbo pri koreniki, uničuje družinsko srečo in prinaša več nesreč kot katerikoli drugi vzrok današnje stiske.

Zie posledice, ki jih rodi alkoholizem, so brezštevne. Koliko beračev, ki sedaj prosijo za skorjo kruha, je bilo nekdanj bogatih posestnikov! Toda ker niso znali premagati nezmernosti, je prišlo vse imetje in premoženje na boben, družina pa se potika po svetu, prosjači ali celo nasilno in zločinskim potom išče sredstev za življenje. — Kako žalostna slika se nudi človeku, ako stopi v naše šolske razrede. Poleg zdravih, krepkih dečkov in deklic z rdečimi lici in živimi očmi sedi vse preveč otrok z bledimi lici in z neko prorojeno žalostjo na obrazu, z znaki zaostalosti v dušni in telesni rasti! In ta žalostna dediščina ostane tem otrokom za vse življenje, ki postane navadno tako kot je bilo življenje njih staršev — življenje nezmernosti, pijančevanja, nemorale, gospodarskega propada. Koliko ubojev, umorov in raznih drugih nesreč se izvrši v pijanosti! Strašno žalostna bi bila bilanca te strani življenja slovenskega človeka bodisi doma, bodisi v tujini. — Kako obupno žalosten bi bil dalje sprehod po norišnicah in bolnišnicah! Pa kaj bi še našteval, ko je to že dovolj žalostno!

Vsakdanja pesem naših dni je, kako hudo je na svetu. Ni denarja, ni pravega zaslužka, vsem se godi krivica: delavcem, kmetom, obrtnikom, vajencem itd. Zlasti manjka denarja takrat, ko je treba oskrbeti družino ali ko je treba prispevati za kake javne ustanove, zgradbe, v karitativne namene. Takrat vedno ni in ni denarja! Toda nihče ne pomisli, koliko milijonov in milijonov denarja se požene v enem samem letu po grlu. Tako je v kranjskem okraju, ki šteje po zadnjem ljudskem štetju 36.245 prebivalcev, razpečanega v enem letu 13487.03 hektolitrov alkohola. To znese ogromno vsoto 18.215.801 din! Kaj vse bi se dalo s tem denarjem napraviti! Nobeni družini v celem kranjskem okraju ne bi bilo treba biti v revščini, imeli bi celo vrsto socialnih ustanov, ki bi skrbele za ljudstvo.

Ne bi pa bilo toliko alkohola razpečanega in toliko denarja zapravljenega, če ne bi bilo toliko gostiln in razpečevalcev opojnih pijač! V kranjskem okraju smo jih našli 373. Ali je potrebna za vsakih 132 ljudi ena gostilna? Tu mora nastopiti javna oblast, katere najvišji zakon mora biti — blaginja prebivalstva... Prav nobena sreča in in nikaka korist pa ni za ljudi, če je toliko takih, ki prodajajo nesrečo in povečavajo stisko današnjih dni s tem, da ljudem s prodajo alkohola posredujejo revščino in bedo, npravne padce, bolezni itd. To je zavestno uničevanje naroda! Zato mora oblast preprečiti, da be se še množilo število teh prodajalcev strupa. Tudi bi bilo nadvse koristno, da bi oblast v vsaki občini nekaj potrebnih gostiln zaprla, s čemer bi v

Slovanska kri

Pred nekaj dnevi smo čitali v časopisih, da so se sedaj v Londonu spoznameli voditelji Čehov in Poljakov, da bosta po tej vojni obe državi — Češka in Poljska — tvorili eno državo, ki bo vodila etnotno zunanjo politiko.

Kdor je čital to notico, se je moral bradko zasmejati. Torej v Londonu so morali pribežati voditelji poljskega in češkega naroda, toliko gorja so morali pretrpeti, svoje države so morali izgubiti, da so prišli — k pameti. Šele ko so jim Nemci prav pošteno navli ušesa, so se streznili, žal za sedaj — prepozno!

Ko so Poljaki branili svojo državo pred boljševiško poplavo, so jim padli Čehi v hrbet in jim izpred nosa vzeli tešinsko ozemlje! Ko so Nemci razkosavali Češko, so pa Poljaki hitro in z velikim navdušenjem zasedali par čeških okrajev in pomagali pri razdejavanju Češke države! Ko smo gledali to naravnost omejeno in bedasto politiko obeh slovanskih narodov, smo občudovali zaslepljenost, ki je morala privedi do kraha obeh držav. Danes bi človek kmalu padel v skušnjavo, da bi jim privoščil, da so jim Nemci pošteno nategnili ušesa in jih spravili k pameti. Čehi so bili proti Poljakom zvezani z boljševiško Rusijo, ki je izigrala češko politiko proti Nemčiji in Poljski. Kako sramotno so komunisti pustili na cedilu Čehi! Upamo, da so Čehi vsaj sedaj ozdravljeni, da ne bodo več ljubimkovali s komunizmom in se ne bodo dali več sleptiti od njega.

Ta „slovanski kri“ je pač mnogo kriva tudi razmer med južnimi Slovani.

Kaj ni naravnost bedasto, da so se toliko desetletji krvavo borili med seboj Srbi in Bolgari za par okrajev. Saj je končno vseeno, ali jih imajo Bolgari ali Srbi; ali se ljudje tam pišejo Petrov ali Petrovič. Kdo je imel dobiček od teh preklarij?

In 20 letna borba v naši državi! Priznajmo kar odkrito, da precej krivde nosi tudi ta „slovanska kri“, ki se prepira za žabjo volno, velike skupne interese pa pri tem pozablja. Če je na vrhu, je tiran in ne zna pridobiti svojega brata z ljubeznijo in popuščanjem. Če je v opoziciji, pa gre tako daleč, da razbija vse in v svojem odporu ne pozna nobenih mej in kliče od zunaj razsodnike in pomočnike. Čemu je bila vsa 20 letna borba v Jugoslaviji? Le malo dobre volje bi bilo treba, nekaj ljubezni, samozatajevanja in pravico-ljubnosti ter svobodoljubja napram bratom, pa bi nam bil prihranjen 20 letni bratski boj, ki je napravil toliko škode državi!

Blagoslovitev oficirskega doma na Kofcah

Na splošno znani planini Šiji nad Kofcami na Košuti, ca 3/4 ure od Planinskega doma SPD na Kofcah, je zgradil oficirski zbor I. bataljona I. planinskega polka iz Škofje Loke prijazen, moderen planinski dom. Inicijativo za zgraditev je dal major Vajevič, poveljnik I. plan. bataljona. Največjo zalogo za zgraditev doma pa imata gotovo kapetan I. razreda Smerdu Maks in ppor. Radko Cotič, ki sta zbirala gradivo in vodila vse delo. Material so

precejšnji meri pripomogla k iztrežnejši slovenskega naroda, ki mora priti kmalu, da ne bo že prepozno!

F. R.

Žal se še sedaj nekateri ne morejo spametovati!

Mi bi si dovolili napisati na naslov hrvaške politike par odkritih besed.

Neredko prihajajo sedaj iz Hrvaške Slovenci, ki so bili uslužbeni v javnih službah, kakor tudi pri privatnikih. Sedaj moledujejo za službe in pripovedujejo, da so jih vrgli na cesto na Hrvaškem zato, ker so Slovenci!

Morda nekateri pretiravajo, toda resnica je, da je moralo iz Hrvaške nemalo Slovencev zato, ker so Slovenci.

Pisec teh vrst je prijatelj Hrvatov, toda tako postopanje je protihrvaško in protidrjavno! Ali mislijo Hrvatje, da si s tem pridobivajo simpatije? Ali se ne zavedajo, da s takim postopanjem delajo isto kakor so Poljaki napram Čehom ali Čehi napram Poljakom? Proti takemu šovinizmu bi morali nastopiti vsi hrvaški rodoljubi in vsi, ki jim je na srečo dobrobit skupne države.

Tudi mi Slovenci imamo precej slovenske krvi v sebi in morda premalo smisla za skupnost, toda v tem oziru nam nihče ne more očitati, da smo napram Hrvatom ali Srbom šovinisti. Dasi je Slovenija za nas premajhna, posebno, ko smo morali sprejeti toliko bratov, ki so pribežali preko meja, vendar nismo podili iz svoje srede ne enega Srba, še manj pa kakega Hrvata. V Kranju se ti je poleti zdelo, kakor da si kje na Hrvaškem, toliko delavcev je služilo svoj kruh pri nas iz Hrvaške. V vseh poklicih so pri nas bratje Hrvatje in mislimo, da nam morejo vsi ti dati spričo, da niso pri nas nikogar podili iz službe ali pa izpodirivali koga zato, ker je Hrvat. Vsaj vsak mesec popira kdo iz Hrvaške po Kranju in okolici nabirke za ta ali drugi namen: za sirote, za pogorelce, za po toči oškodovane, za cerkev in druge dobrodelne zavode, pa še nikogar nismo podili iz Slovenije zato, ker je Hrvat.

Slovenija je milijone izgubila na Hrvaškem, kamor smo radi posojali odvišni denar. Iz Hrvaške ni prišla niti para v Slovenijo. Koliko milijonov je zabila samo Zadrzna zveza v Dalmaciji! Slovincem ne more nihče očitati, da smo šovinisti, da ne moremo v svoji sredi trpeti Hrvatov! Mi bi želeli v interesu države, pa tudi v interesu Hrvatov, da bi Hrvatje vsaj tako postopali s Slovenci in hrvaški banovini, kakor Slovenci postopamo z brati Hrvati v Sloveniji!

Čas je, skrajni čas, da se slovenska kri spametuje! Čehom in Poljakom ni bilo prav nič treba, da so se šele v Londonu znašli po tolikem gorju in razsulu...

povečini darovali dobrotniki in prijatelji planincev. V enem mescu je bil dom zgrajen in v nedeljo 10. novembra je oficirski zbor slavil svoj velik praznik otvoritve doma.

Vkljub zelo slabemu vremenu in snegu so Kofce oživele. Na Šijo so prihajali častniki, godbeniki in čete moštva planincev, tržiški in tuji planinci in planinke ter razni odličniki, da prisostvujejo blagoslovitvi doma. Pri domu sta goste pričakovala graditelja kpt. I. razr. Maks Smerdu in ppor. Cotič.

Slovesnosti so se udeležili brigadni general Lukič, komandant 40. polka Gladovič, tržiški župan in banski svetnik g. Janez Majeršič, baron dr. Born,

dr. Pretnar kot predsednik SPD, Jelko Rant za rezervne oficirje, poročevalci naših časopisov in drugi.

Ko je prišel k domu planinski brigadni general Lukič, ki ga je pozdravila godba škofješkega planinskega polka, je major g. Vajevič pozdravil vse goste, razložil pomen in delo doma ter prosil svezčenika, da dom blagoslovita. Višji vojni duhovnik dr. Marinčič je prvi opravil blagoslovitvene obrede, za njim pa še pravoslavni prota Petrovič.

Ko je bil obred končan je povzel besedo zopet major Vajevič ter v vznesenih besedah slavil lepoto naših planin, hrabrost naše vojske, ki je in bo vedno pripravljena, braniti narodno življenje in svobodo naših planin. Iskreno je govoril o delu in žrtvah naših planincev vojakov ter njihovih nepremagljivih ljubezni do domovine in države. S klicem Nj. Vel. kralju Petru II. je zaključil svoj govor. Temu klicu so se pridružili živio-klici vseh udeležencev. Godba, ki je pri obredih igrala molitev, je zaigrala državno himno.

Nato je brigadni general Lukič čestital vsemu zboru I. bat. I. plan. polka ter še posebno poudarjal ljubezen planincev do naših gora in velikih dolžnosti do države. Nadalje je čestital v imenu 40. polka polkovnik Gladovič, za njim pa je pozdravil novo postojanko v imenu SPD in Zveze jug. plan. društev dr. Pretnar. S posebnim zadovoljstvom je bila sprejeta zdravica in čestitka župana mesta Trzič in banskega svetnika g. Janeza Majeršiča, ki je želel domu in oficirskemu zboru veliko uspehov, posebno pa je poudaril in pozdravil povezanost ljudstva z našo hrabro vojsko.

Po pozdravih je major Vajevič zaključil lepo slovesnost in povabil vse v dom na ogled in okrepičilo. V obednici se je nato razvila živahna zabava, pri kateri so peli tržiški pevci in je igrala godba. Vse je bilo veselo in dobro razpoloženo, v pravem planinskem tovarštvu in razgovoru med častniki, planinci in odličniki je mineval čas, ter se je bilo treba podati v dolino. Tako je ta izredna slovesnost utrdila še večjo povezanost vseh ljubiteljev in branilcev naših krasnih planin.

Krvav obračun v Naklem

V četrtek so v Naklem pokopali kmetovalca Alojzija Goloba, ki je postal v nedeljo žrtev zavrtnega uboja. Njegov pogreb je pričal, da vse ljudstvo obsoja ta zločin, ki je vzbudil veliko ogorčenja po Naklu in okolici.

V naklanski gostilni so okoli mize sedeli kmetje in debatirali. Med njimi je sedel tudi 40-letni kmečki sin Alojzij Golob doma s Police. Bil je miren in se je razgovarjal s kmeti. Nenadoma pa ga je začel zbadati in dražiti 32-letni zidar Vinko Lahovec, ki je z nekim čevljarjem, pa rodu Hrvatom, sedel pri sosednji mizi. Golob je svojčas naredil makuro in trgovsko šolo ter je kot tak postal rezervni oficir, vendar se je po končanem šolanju povesil kmetiji. Zato ga je Lahovec dražil, kako je moral stati pred orožniki mirno in se jim legitimirati. Golob zbadanja seveda dolgo ni trpel, spoprijela sta se in Golob je nasprotnika posadil na klop ter mu priporočil, naj bo miren. Nato s'a se celo pobotala:

Morda bi se bilo vse dobro izteklo, če bi ne bilo z Lahovcem onega Hrvata. Ko je namreč Lahovec zapustil po preprič. tosilniško sobo, je njegov tovariš stopil za njim, mu stisnil v roke bodalo in ga nagovoril, naj z Golobom pošteno obračuna. Lahovec se je vrnil v gostilno in se spet pričel prepratiti z Golobom. Nato mu je nenadoma zadal smrtonosni smek z bo-

(Dalje na drugi strani spodaj)

Naj omenimo sprva njegovo najlepšo lastnost, to je njegovo globoko razvit socialni čut. Mestni reveži se že dolga leta zatekajo k nje, mu, da mu položijo svoje težave. Vsakemu pomaga kolikor more.

Dolga leta je bil načelnik ubožnega odseka v občinskem odboru. Velika njegova zasluga je, da je dobila Mestna ubožnica vsaj temeljne možnosti razvoja in da se je nato tako zadovoljivo razvijala. Tudi danes je še sodoločujoči član ubožnega odseka in marsikdo po njegovem posredovanju dobi kak dar, ki bi ga drugače ne.

G. Planjina pa je tudi politično zelo preizkušen človek in prekaljen od preganjanj političnih nasprotnikov. Vedno je bil zvezt dr. Korošcu, katolištvu in slovenstvu, vedno, v viharjih in svetlih dneh. Leta 1927. ga je izbralo mesto za svojega poslance, s svojo ugledno besedo je naše mesto prav uspešno zastopal. V letih preganjanj je bil nasprotnikom največji trn v peti. Večkrat je bil kaznovan z denarno globo. Bil je celo 8 dni čisto po nedolžnem zaprt. Bil je skozi vsa štiri leta neprestano zasledovan in neštetočkrat denunciran. A g. Lovro je prebolel vse.

Ze skoraj 20 let je občinski odbornik in danes je podžupan mesta Škofja Loka Pri cestnem odboru je podnačelnik.

Ne smemo pa prezreti njegove organizatorske sposobnosti. Lahko rečemo, da pri nas že dvajset let ni bilo večje naše prireditve, ki je ne bi organiziral on ali pri njej vsaj posredno ne bi sodeloval. Sodeluje skoraj pri vseh naših društvi. Najbolj vnet pa je gasilec, kjer je član že dolga desetletja in je načelnik škofjeleške gasilske župe že pr. v od njene ustanovitve.

Danes mu je zopet zanpalo ljudstvo, da ga zastopa pri naši slovenski banovini. Teško dolžnost banskega svetnika nosi že skozi štiri leta. Bog naj mu povrne vse dobro, kar je pri, dobil za naše ljudi v tem času.

Gospodu svetniku k njegovim petdeset letnic iskreno čestitamo in mu želimo, da bi doživel še mnogo jubilejev.

GORICE

Lepo upela akademija. Naši Mladinska kmečka zveza je v nedeljo 3. novembra priredila v proslavo zahvalne nedelje prav lepo uspelo akademijo. Ob polni dvorani občinstva se je nemoteno izvajal dobro izbran spored. Čeprav se je praznovanje zahvalne nedelje vršilo samo izven cerkve, moramo naši mladini dati priznanje če pomislimo, kako težko je delati v vednem nasprotovanju. Mladina, le tako naprej, da bo v drugo še lepše.

Igra. Tukajšnje Prosvetno društvo se pripravljala na drugo delo v letošnji sezoni. To pot nam bo pokazalo komedijo iz kmečkega življenja z naslovom „Pogodba“, in sicer jo bomo videli na našem odru v nedeljo 24. novembra ob 3. uri popoldne. Na to res lepo igro že sedaj opozarjamo.

GORENJEČ. PODZVEZA F. O. v Kranju

O krožni naraščajski sveti se bodo vršili v nedeljo 24. novembra 1940 na sedežih krožja. Na to opozarjamo vse vodje mladcev in naraščaja, posebno pa še one, ki se niso mogli udeležiti tečaja v Kranju. Ta okrožni svet bo prvi in važen dovolj, da se ga vsak vodja udeleži. Podrobna navodila dobe odseki v okrožnicah, ki jih bodo prejeli. Udeležite se svetov vsi, ki vam je drago delo med našimi najmlajšimi.

Priročnik za vodje mladcev je izšel. Študirajte ga! Na podlagi navodil, ki ste jih prejeli na tečaju, vam ne bo nerazumljiv in čim prej naj stopi v življenje v vašem praktičnem delu.

Proslava 1. decembra: Odseki naj povsod sodelujejo pri proslavah 1. decembra. Pripravite po možnosti skupne proslave z drugimi društvi, kjer bi pa to ne bilo mogoče, pa priredite proslavo sami. Snov zanjo dobite v posebni knjižici, ki vam jo bo poslala Zveza. Bog živaj!

Delavski obzornik

Stražišče.

Strokovna organizacija ZZZ priroja v nedeljo 17. novembra 1940 ob 13. uri popoldne v Smartinskem domu članski sestank.

Opozorjamo članstvo, da se tega sestanka zanesljivo udeležite, ker je važnega značaja. Po varih Pirih, zastopnik centrale, nam bo na sestanku objasnjal, kakšen je položaj delavstva in kako naj se delavstvo v tem času ravna. Namen sestanka je, tudi v Stražišču ustanočiti podružnico ZZZ, zato na sestanku privedite tudi svoje tovariše.

Urad za preskrbo.

Kranjska občina mora po razglašeni ministerki odrediti ustanoviti občinski urad za preskrbo prebivalstva s hrano in kurivom. Uprava bo štela do 6 članov, v kateri bodo poleg župana in občinskih odbornikov zastopani tudi delavci in nameščenci. Večkrat smo v tem listu naglašali potrebo, da v tako važnih ustanovah sodelujejo tudi delavci. Uredba daje to pravico in možnost. Tako bo delavstvo kot najvažnejši član, katerega se to v glavnem prehranjevalnem uradu tiče, dobilo v upravi mesto in možnost sodelovanja in primerne zaščite delavstva in obubožanih družin.

Draginjnske doklade.

Zasebni nameščenci in delodajalske organizacije so v pogajanjih za draginjske doklade. Banovina Hrvatska je draginjske doklade zas nameščencem po lestvici zaslužke za priznala. Draginja sili tudi nameščenski stan, da v polni meri zahteva zvišanje prejemkov v obliki drag. doklad. Gotovo ni to delo strokovnih organizacij lahko, vendar pa upamo, da bo v pravični meri zahtevam ugodeno.

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača D. 0*50, Najmanjši znesek je 8 D.

»Knol Modroce, otomane, spalne divane itd. Izdejeje solidno in po nizki ceni BERNARD MAKŠ, tapetnik — Na skali št. 5. (v hiši g. Šipica)

Kupi se takoj večje množine želoda po najvišji dnevni ceni. Več se poižve v trgovini F. Dolene, Kranj.

Šivalne stroje najugodno kupite pri Zevniku v Stražišču.

Poziv! 17. oktobra 1940 me je na Cojzovi cesti nek kolesar podrl, da sem si zlomil roko. Gopoda, ki sta to videla, vljudno naprošam, da javita svoj naslov v uredništvo „Gorenjca“, ker ju potrebujem. Ivan Jurančič.

PRODA SE Dvonedstropna hiša s 1200 kv. m sveta v Kranju Veliki hrib

Več gozdnih parcel mlado zaraščenih, dobro uro hoda od Kranja.

Dvostanovajska hiša v Stražišču za din 150.000.—.

700 kv. m stavbnega sveta v Kranju. Dalje več stavbnih parcel in različnih hiš. Več se poižve pri L. Rebolj, trgovcu z zemljišči, Kranj.

Parkefirano dvosobno stanovanje s kopalnico se takoj odda. Naslov v upravljanju

Večje enodružinsko stanovanje se odda v Straževem št. 48, pritičje.

Kompletno družinsko stanovanje v sredini mesta s 4 sobami in vsemi prikljnitvami se odda takoj. Poižve se Kranj, Savski breg 1.

Odda se takoj dvosobno stanovanje s kuhinjo in prikljnitvami: istotam se odda enosobno pritično stanovanje s kuhinjo in prikljnitvami s 1. decembrom 1940 Naslov v upravljanju.

Na dvorišču Roos do ceste je bilo izgubljenno nalivno pero. Odda naj se proti nagradi gđ. Marji Roos, Kranj, Vidovdanska 1.

Vina

iz Centralne vinarne v Ljubljani. Frančkopanska ulica 11, bodo zadovoljila Vase pivec najbolj!

Couch zofe, otomane, divane

in vse tapetniške izdelke Izvršuje točno in solidno K. TONEJC Kranj

GOSPA, GOSPODICA, GOSPOD IN SINKO NOSIJO KLOBUKE ZNAMKE HINKO!
DOBIJO SE SAMO V KRANJU, POLEG FARNE CERKVE!

Gorenjska oblačilnica
KRANJ, PREŠERNOVA 18
ŠTEFAN ČENČIĆ in FRANCO KOZELJ
Največja zaloga damskih plaščev, obiek in Hubertus plaščev.

Šivalne stroje nove in rabljene kupite ali zamenjate poceni v trgovini
Omejc I., Kranj
Tavčarjeva ulica št. 9
Sprejema tudi popravila!

Za Miklavža najprimernejša darila: ure, zlatnina, nalivne peresa, kristal itd.
B. RANGUS - KRANJ
KR. DVOR.
JUVELIR IN DOBAVITELJ

PODLJUBNIŠKI:

H R I B A R

7 POVEST IZ ŠKOFJELOŠKIH HRIBOV

Katera bi pač hotela v hišo spričo takih razmer? Pa še nekaj je! Prav na dnu srca je čutil, da ne bi mogel prav nobene imeti rad in nobene druge ne bi mogel prositi za roko kot Gabrovo, sosedovo — Ančka. Do nje je čutil vse več kot do drugih deklet. Čutil je, da jo ima rad, tako rad, da bi storil vse zanjo. Čudno mu je ključalo v srcu večkrat ponoči, ko mu rešilni spanec ni hotel in ni hotel leči na trudne oči. Večkrat je je ob takih prilikah vstal in se oblekel, da bi potrkal na okno njene čumnate in ji povedal, kako jo ima rad; kako jo ljubi; kako rad bi, da bi postala njegova, njegova do smrti. A vselej se je domislil očetovega sovraštva do Gabrovih. Slek se je in legal nazaj, ker se je bal, da oče ne bi vsega izvedel. Ze leta je gojil to ljubezen in hojazen obenem v svojem srcu. To se je zgodilo nočjo, ko je bila zopet ena izmed tistih noči, ko Janez ni mogel spati. Sklenil je, da se bo ob prvi priliki Ančki razodel, zakaj že večkrat je čutil, da čuti Ančka v srcu isto kot on. — Da, razodeti se ji mora ob prvi priliki, naj stane kar hoče! Če ga stane to domačijo, naj ga! Saj delati mora doma, ali pa drugje. Hvala Bogu, saj ima roke. — To je sklenil Janez to noč.

Vedel je dobro, da bo šla Ančka na tedenski sejum v Loko kot vsako soboto, da spravi v denar to in ono. Prav zato je stopil tudi Janez h kovaču. Vedel je tudi, da je Ančka že opravila in odšla proti domu. Zato je Janez tako spešil korake, da bi jo dohitel.

Dospel je na vrh klanca nad Burjovcem. Pot je bila ravna, da se je videlo daleč naprej.

Pred seboj je Janez zagledal žensko postavo, ki je nosila jerbass na glavi. Ni bil takoj gotov, ali je ona ali ne, vendar je stopil hitreje. Kmalu jo je jasno spoznal. Ali naj jo pokliče? Janez se je odločil.

„Ančka, počakaj no!“ je zaklical. Jasno je videl, kako se je zdrznila, a počakala je.

Janez je še bolj pospešil korake. Skoraj tekel je.

„No, kaj si pa ti delal danes v Loki? Saj ni nedelja!“ ga je nagovorila.

„Pri kovaču sem bil, pa nisem nič opravil,“ je hitel pojasnjevati Janez. „Ni mi še napravil.“

„Pri kateremu si pa bil, ali morda pri Bičku?“ ga je spraševala.

„Ne, pri Lahu.“

Nastal je molk. Obema je bilo nerodno. Oba sta hrepenela po istem. Kako bi se razodela drug drugemu. Ančka je namreč že dolgo prav tako ljubila Janeza kot on njo. A čutila je isto oviro kot on, še bolj, ker je vedela, da jo stari Hribar neizmerno sovraži. Od strani je pogledala Janeza. Sedaj sta hodila počasi, da ga je prav lahko opazovala izpod veka. Janezu se je poznalo, da se v duši strašno bori sam s seboj. Bil je bled. Zaskrbelo jo je.

„Janez, kaj ti je?“ ga je nenadoma vprašala. „Kaj mi je? Nič in veliko. Nekaj me teži, kakor kamen mi leži na srcu. Rad bi se razbremenil, pa ne gre,“ ji je odgovoril.

„Zakaj ne, ali te je strah ali sram?“ mu je nagajivo dejala. „Mislim sem, da fantov ni strah ampak samo nas dekleta?“ Janeza so pogrele besede. Ne bi rad videl, da bi ga imela Ančka za plašljivca. Vlovil je njeno roko. Krepko jo je stisnil, in dihanil, da ga je čula:

„Ančka!“

„Kaj pa je, Janez?“

„Ančka, ali me imaš kaj rada?“ jo je poseče vprašal.

„Jaz tebe? Ali se ne bojiš očeta?“
„Ne bojim se ga. Naj oče divja, kolne ali kar koli počne, mi je čisto vseeno. Če ne bom mogel biti doma, grem v mesto, si dobim delo v tovarni in... Samo reci mi, da me imaš tudi ti rada, Ančka!“

Ančka je molčala. Vse v njej je kipelo. Najrajši bi bila Janeza objela in poljubila, če bi jo ne bilo sram. Janez jo je ponovno zaprosil: „Ančka, reci samo besedo, da me imaš rada!“

Ni mogla drugače. Janeza je ljubila že dolgo, dolgo časa, se zatajevala, molila, jokala. Sedaj pa ji je vse naenkrat hotelo na dan. Solze sreče so ji igraly v očeh. Dala je jerbass s glave, da bi poiskala robec in si obrisala solzne oči, a premagalo jo je. Naslonila se je na Janeza in med jokom povedala:

„Ti še ne veš ne, kako te imam rada, Janez.“

Bila sta srečna, tako srečna.

Ostali del poti sta hodila počasi, kar se je dalo.

Imela sta si toliko povedati. Toliko lepega in veselega. Vse trpljenje je bilo pozabljeno. Nekaj pred vasjo sta se ločila. Ančka je hitela naprej. Janez pa je šel po stezi skozi gozd proti domu.

Oba sta bila srečna, presrečna. Le ena temna senca je kalila njihovo srečo — siari Hribar. Ravno ta pa je postala zanj ugodna.

IV.

Janez in Ančka pa nista slutila, da ju nekdo stalno zasleduje, ko sta se ono soboto vračala domov. Bila sta presrečna in preveč zaverovana drug v drugega. Ker sta hodila počasi, ju je dohitela beračica Urša, ki je že dolga leta beračila okoli, zlasti po hribih, da se je s tem preživljala. Imela pa je še poseben dar, da je znala izvrstno in prav naravno obrekovati in spreminjati muhe v slone.

(Dalje prihodnjič)